

Societății

Redacția, Administrația și Tipografia: Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30. Preț abonamentelor nu se primește. Distribuția nu se face în casa. Abonamentele se primesc în Viena la: M. Schalk, dios. Herndl, M. Weiss, A. Oppelt, J. Dönnberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Pretsch; în Hamburg: I. Steiner. Prețurile inserțiilor: o serie săptămână pe o coloană 3 ar. și pe 4 ar. timbru pentru o publicație. Publicații mai dese după tarif și învoială. Declama pe pagina a III-a o secă 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVII.

„Gazeta” este în fă-careți Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de Duminecă 2 fl. pe an. Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci. Se primumă la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectori. Abonamentul pentru Brașov: la administrația, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiile sunt a se plăti înainte.

Nr. 16. Brașov, Sâmbătă, 22 Ianuarie (3 Februarie) 1894.

Sașii și naționalitățile.

Brașov, 21 Ianuarie v.

Cu-o francheță și cu-o hotărâre nu prea obișnuită în diaristica sășescă ardeleană, s'a grăbit „Kronstädter Zeitung” din loc, — care trece adă ca organ al tinerimei sășesci din țera Bârsei — de-a combate afirmațiunea diarului guvernamental din Bucuresci „Țara”, că tinerii Sași s'ar gândi la o înțelegere amicală cu toate naționalitățile nemaghiare din Transilvania și Ungaria, ca singurul mijloc de a salva poporul lor de pericolul maghiarării.

Diarul bucurescean n'a susținut apodictic această, ci pe temeiul manifestărilor celor mai noue din sinul Sașilor ardeleni în contra încercărilor de maghiarizare, făcute la Bistrița, a dat expresiune numai credinței, că tinerimea sășescă va stăruia la rându ei să intre în alianța naționalităților.

Cei dela „Kronstädter Zeitung” au aflat de bine însă de-a se ridica chiar și în contra părerii, că s'ar afla elemente între Sașii ardeleni, cari se dorăscă ori să voiască a da mâna cu celelalte naționalități nemaghiare.

Graba acesta de a desmînți chiar și o presupunere de felul celei amintite, este foarte caracteristică nu numai pentru pozițiunea excepțională și izolată, ce-o ocupă Sașii ardeleni în concertul popoarelor nemaghiare din Transilvania și Ungaria, ci și pentru aspirațiunile lor. De aceea nu putem trece cu vederea articolul din vorbă al diarului național sășesc din loc, din care am reprodus erî partea cea mai esențială.

Dacă vom avea în vedere, că situațiunea actuală politică a Sașilor ardeleni cu totă pretinsa „înțelegere”, ce există între ei și între guvern, este și rămâne cât se poate de tristă și amenințătoare pentru interesele lor de existență națională,

trebuie să recunoșcem că nu ni-se pare a fi nicidcum politic din partea presei lor naționale, că se apără cu atâta foc chiar și în contra presupunerii, că ei ar fi în stare a da mâna cu Românii, Sârbii, Slovacii etc. și a intra în luptă energetică opozițională națională cu stăpânirea ungerescă. Din contra ni s'ar pără mai politic din partele de a admite pe față această posibilitate, decât nu pentru alt scop, ca simplu mijloc de a face presiune asupra guvernului.

Dér acesta îi privește pe Sași și „Kronstädter Zeitung” este pôte de părere, că face cea mai bună politică sășescă, când se folosește de ocaziunea spre a declara ostentativ, că „nici tinerimea sășescă n'are de gând de-a intra în alianță cu toate naționalitățile nemaghiare.”

Nu scim într- unu cât este îndreptățită credința tōiei din Brașov, că nu va fi desavuată în această privință de nimeni din sinul națiunei sășesci. Se pôte ca toți Sașii să cugete astfel de alianță din cestiune. Cel puțin atitudinea lor politică de până acuma justifică încâtva declarația celor dela „Kronstädter Zeitung”. De aceea nici că ne-a surprins această declarația a lor, ne-a uimit însă — o spunem franc — absoluta netemeinică, de-o parte naivă și de altă parte nesinceră, a motivelor, cu cari ei se încercă să o sprijinească.

Înainte de toate bate la ochi, că autorul articolului din cestiune, presentă „alianța” naționalităților, de care face amintire foia bucurescănă, în lumina unei acțiuni dușmănoșe poporului maghiar, dîcînd, că ea ar fi îndreptată în contra lui.

Dér când și din ce parte i s'a dat vre-odată ideii unei asemenea alianțe această însemnătate? Desfidem pe colegii dela „Kronstädter Zeitung” să ne arate unu singur casu, în care nisuițele pentru o con-

lucrare comună opozițională a națiunilor nemaghiare, ar fi luat o tendință dușmănoșă față cu poporul maghiar. Noi scim, și colonele foliilor naționale șesci ne pot servi aici ca mărturie cea mai clasică, că în luptele noastre naționale, neluând afară pe Sași, n'a fost vorba niciodată de alta decât de combaterea tendințelor și nisuițelor de maghiarizare și de apărarea propriei existențe naționale față cu sistemul asupritor introdus dela 1867 încoco. Însemnă ore această a îndrepta arma în contra naționalității maghiare, ori a se apăra în contra încalcărilor și asupririlor venite din sinul politicilor ei conducători?

Dér mai mult. Acele foi din Germania, cari ca „Münchener allg. Ztg” ș. a. ocupându-se de stările triste create la noi prin politica maghiarismului violent, au părținit mai multu său mai puțin idea alianței naționalităților pentru comuna apărare în contra atacurilor îndreptate asupra existenței lor naționale, făcînd ore această cu scop dușmănos față de poporul maghiar? Și ceea ce a scris de curînd „Tägliche Rundschau” din Berlinu apelîndu la guvernul german, ca să intervină în favoarea Sașilor ardeleni amenințați, s'a scris ore cu tendință dușmănoșă în contra existenței naționale a Maghiarilor, ori cu tendință de a ajuta Sașilor?

N'are dér nici unu temei afirmarea, că alianța din vorbă ar fi îndreptată în contra unui popor, și decât „Kronstädter Ztg.” accentuează datoria, ce aru avé-o Sașii de a-și păstra caracterul de „Kulturvolk” „care nu ațită o rassă în contra alteia”, atunci să ne permită a-i spune, că această miroșă tocmai așa a denunțare nedemnă și nebasată, ca și afirmarea, ce-o face cu o regretabilă ușurință, ca să nu dîcem rea voință, că cu toate negările noastre „totuși ar exista o propagandă foarte zelosă daco-română”, care „deșteptă numai neîncrederea Sașilor” și față

de Români, cari stau mai aprôpe de ei decât Slavii.

A atinge, atunci când se tracteză de cea mai firăscă idee a concucerii tuturor celorl asupriți pentru îmbunătățirea sorți lor comune, cōrda învinuirilor celor mai tendențioșe șoviniste cu „daco-romanismul” și „panslavismul”, este, ne vor concedea domni dela „Kronstädter Ztg” unu netact, o necuviință și o nedreptate atāt de mare față cu naționalitățile conlocuitoare nemaghiare, încāt nici pretinsa „misiune politică-istorică” a Sașilor ca „Kulturvolk” în Carpați nu o pôte justifica, necum motivele „etice naționale”, ce le mai înșiră ei pentru a justifica punctul lor de vedere.

Nu scim cum le-au plăcut Sașilor, când toile ungeresci au interpretat acea „misiune politică” a lor în sens tocmai așa de dușmănos rasei maghiare, cum interpreteză ei nisuițele Românilor și Slavilor, și când au declarat, că propaganda pangermanistă, ce s'ar face cu zel forte mare între Sași, îi imple pe Maghiari numai cu neîncredere față de acestu popor.

Ar trebui în viitoru colegii noștri, cari pretind a reprezenta ideile tinerimei sășesci, să fiă cu mai mare băgare de sēmă chiar și atunci, când voiesc să dea să cunoscă stăpânitorilor, că Sașii în puterea motivelor „istorice” și „politice”, cei conduc, sunt gata și adă de a face causă comună cu asupritorii lor maghiari, în contra Românilor și a Slavilor.

„De gustibus non est disputandum”. Noi sperăm însă firmu, că nu toți Sașii gândesc așa ca autorul articolului din „Kronstädter Zeitung”.

CRONICA POLITICĂ

— 21 Ianuarie.

O telegramă din Budapesta cu data de 1 Februarie aduce senzaționala știre, că în cercurile politice din Viena se crede ca

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

De prisos.

Novelă, de C. Russ. (Urmare.)

Dōmna Berner în adevăr, cu îngrijirea Gertrudei, a trecut peste timpul destinat pentru pauza de amedă, de aceea merse drept în comptoarul domnului Heidenreich, pentru a-și escusa nepunctualitatea și a-i espune cauza.

Domnul fabricii, un bărbat tînăr încă, care cu toate, că numai de doi ani era șeful fabricii, murind tatalu său, totuși conducea cu mare dibăciă și energiă afacerile, ascultă cam distras scusele conducătoare, deoarece era ocupat tocmai cu nise lucruri mai importante, și apoi dîse: „Bine, bine, Dōmnă Berner, nici nu era lipsă de scuse. Ar fi trist, să-mi pară rău de o oră, pe când D-ta ai implinit o faptă de caritate. Dîcîndu aceste elu voi să se așede

eră la scriitoru, femeia resolută însă nu se mulțami cu atata.”

— „Nu ași voi, ca faptul acesta de caritate să fiă numai pe jumătate implinit, Dōmnule Heidenreich,” dîse ea, „și decât D-ta”...

— „A, înțelegu”, și elu întinse mâna spre cassetă cu banii.

— „Nu, Dōmnule Heidenreich, nu banu imi trebuie”, dîse conducătoare și apoi îi comunică rugarea ei.

Domnul fabricii dîse cu un ton plin de serioșitate: „D-ta sci, Dōmnă Berner, că eu din principiu nu primesc în fabrică fete din clasele mai alese; credu, că trebuie să li se dea o poziție excepțională, și la noi nu se pôte face nici o deosebire.

— „Dōmnișōra asta, crede-mă Dōmnule Heidenreich, nu va fi așa. Ea va fi fericită, decât va căpăta numai de lucru.

„Ușor pôte apoi să aibă și neplăceri cu celelalte lucrătore.”

— „O, lasă, că voi griji eu de această, Dōmnule Heidenreich, noi vom avé în fata

asta o lucrătore destoinică și sigură, celelalte vor trebui să-și țină gura. Te rog, Dōmnule Heidenreich, fă încercarea, seu uită-te cel puțin odată la tînăra fată. Nu știu ce va mai fi din sērmana copilă, decât va pierde și această ultimă speranță.”

— „Fiă dér, însă D-ta vei lua asupra-ți rēsponsabilitatea, Dōmnă Berner.”

— „Negreșitu, și forte bucosos.”

— „Și îndată ce s'ar ivi unu neajunsu, fata va fi demisionată. Spune-i, că noi cu dēnsa facem numai încercare. Și acum poț s'o aduc să o vedu.”

Sosindu conducătoare la locuința ei, află pe protegiata ei durmind; câteva minute stēt înaintea ei, fără de a se puté decide, să trezescă pe sērmana fată, care se părea, că se întăreșe în somn, și-și uită de toate necazurile, deoarece zimbea fericită, și obrazii ei, mai înainte paliți, erau acum roșiți.

Par'că simți însă prin somn, că o privire este ațintită asupra ei; deschise ochii, se uită perplexă în juru-i, apoi își aduse aminte unde se afla și dîse sculân-

du-se repede: „O, ertă, am adurmitu, nu știu cum s'a întemplat.”

— „Pentru-că ai fostu obosită și slăbită, draga mea”, rēsponse buna femeie cu compătire; „te simți acum mai întărită?”

— „Da, ca și din nou născută; de când sunt în Berlinu, încă nu am durmitu așa bine ca acum.”

— „Asta mă bucură; dér acum, gătete-te în grabă; Dōmnul Heidenreich voesce să te vadă.”

— „Mă va primi elu?”

— „Sperezu, numai nu fi fricosă, rēsponde fără sfulă la toate întrebările lui. Dōmnul Heidenreich este un bărbat serios și strictu, care nu suferă nici o neregularitate în fabrică și pretinde necondiționat, ca fă-care să-și implinescă datorița; pe lângă toate aceste însă e drept și are inimă bună pentru lucrătorei săi.”

Spunendu-i aceste, îi ajută Gertrudei să se îmbrace, să-și netezescă perulu și merse apoi cu ea la fabrică, unde o conduse directu în comptoarul Dōmnului Heidenreich.

sigură retragerea ministrului Wekerle. E vorba, că și la curte retragerea lui Wekerle se așteptă în timpul celui mai scurt.

Partida maghiară independentă și dela 48 a dat un manifest cătră alegătorii și „cătră țeră”, prin care își lămuresce din nou pozițiunea față cu guvernul în starea actuală de lucruri. Manifestul înainte de tôte condamnă cu cele mai aspre cuvinte atitudinea guvernului, declarând, că națiunea maghiară, ađi mai multă ca ori și când, trebuie să grijască de drepturile, interesele și libertatea ei. Spune apoi că guvernul Wekerle conduce trebile statului în direcțiã austriacă. Convingerea partidei independente și dela 48 este, că față cu o astfel de majoritate parlamentară, un astfel de guvern și o astfel de dietă singura garanțiã a națiunii maghiare stă în aceea, ca cu ocazia viitoarelor alegeri să fiã aleși câtă se pte mai mult deputați pentru dietă. Manifestul desvôltă apoi principiile partidei, ai cărei aderenți ceru o Ungariã independentă, armată unghurască de sine stătătoare, reprezentanță politică în străitate erășii independentă; repunerea tricolorului maghiar în tôte drepturile sale străvechi etc. etc. În ce privește ajungerea la guvern, manifestul declară, că partida nu dorește acestă, decât atunci, când va primi dela Corónă asigurarea, că nu este contra realizării principiilor independente.

Fôia englesă „Pall Mall Gazette” aduce, cu litere câtă pumnul, senzaționala scire, că primul ministru engles Gladstone va dimisiona din postul său. Causa dimisiunii este slăbiciunea, ce a luat putere asupra lui de cât-va timp. Se ăice, că dimisia lui Gladstone va urma încă înainte de deschiderea viitoare sesiunii parlamentare.

Din Camera română.

Discuțiune privitoare la cestiunea română.

Discursul D-lui Ion Grădișteanu, (Urmare).

Tôte lumea știe, că marii invătători ai nemului românesc, ca Lazăr, Șincal, Maior, Klein, toți acești apostoli, cari ne-au făcut să deschidem ochii, cari ne-au făcut să ne iubim și să ne dezvoltăm limba noastră strămoșască, au fost Români din Ungaria, și că fără ei pte cultura românească ar fi perit pentru veciã. Ei bine, ceea ce nu am putut face în trecut, cu atătu mai puțin am puté face acum și în viitor, când cerințele culturai vor fi de ce în ce mai mari, și când concurența celor-lalte popore civilizate va fi din ce în ce mai grea.

Dér, D-lor, nu numai că nu am puté să nu ținem sémã de acesti fapt de existență, care ni se impune noué moralmente de grija viitorului nostru, der nici materialmente nu am puté să ne apropiãm de o grupare de puteri, cari nu ar ține sémã de interesele noastre de rasã.

Și aci sémã dați voiã, să faci să reiasă din discuțiunea, care a urmat unu lucru semnificativ. Băgați de sémã, că dintre toți oratorii, cari au vorbit asupra acestei cestiuni, fiã simpli deputați, fiã mi-

nistri, nimeni, der absolut nimeni nu a îndrăsnit, să pună punctul pe i și să susțină, că chiar când persecuțiile fraților noștri de peste munți n'ar înceta, noi totuși ar trebui să urmãm o politică prietenescă cu acel grup de puteri, în care se află tocmai asupritorii fraților noștri de dincolo.

A dat'o, se înțelege, cu șială D. Carp la Senat, a invălit'o într'o formã foarte frumoșã D. Take Ionescu la Cameră, der se o accentueze, nimeni n'a îndrăsnit, fiindcă știe tôte lumea, că acestă e contra simțimintelor D-Vostre, contra simțimintelor țerei întrege.

Nu, D-lor, sunt lucruri, cari se pot și lucruri cari nu se pot; națiunile ca și indiviđii își au și ele simțimintele, demnitatea și aspirațiunile lor, și precum nu poți să șilești pe un om să faci ori-ce, ori câtă de mare ar fi sila și presiunea, totu ast-fel sunt lucruri, pe cari nimeni nu ne pte săli să le facem ca națiune, căci nimeni nu ne pte săli să întindem mâna călailor fraților noștri de peste munți.

D. ministru de externe, în discursul său, pe care l'a rostit la Senat, a căutat ce e dreptul, să îndulească lucrurile și a vorbit, din greșelã de sigur, de *pretinsele persecuți* ale Maghiarilor.

D. Al. Lahovari, ministru de externe: Nu este exact.

D. I. Grădișteanu: V am auzit chiar eu cu urechile mele.

D. Al. Lahovari, ministru de externe: V'ati înșelat.

D. I. Grădișteanu: Inșe eu sunt convins, că acestă a fost din partea D-vostre numai un *lapsus linguae* în focul improvisației. Persecuțiile fraților noștri de dincolo nu sunt numai pretinse, atunci, când chiar regele unghurilor nu a găsit un alt cuvânt pentru a le cualifica, de câtă cuvântul de „infamiã”.

De altmintrelea, nici chiar miniștri unghuri nu tăgăduesc aceste persecuții. Ministrul de interne al Ungariei D. Hieronymi le-a recunoscut în discursul publice. Presa europeană, tôte Europa întregă le-a recunoscut și le-a înferat. Dér D. ministru de externe, în discursul D-sale dela Senat, a ăis: *Nu putem sci până la ce punct tôte acele lucruri sunt adeverate*, și eu cred, că cel puțin violențele de stradă nu pot să se petreacă nici cu permișiunea, nici chiar cu îngăduirea guvernului dela Budapesta.

Mai sus înșe, ați ăis:

„D. Sturza ne ăice: Guvernul nu pte să fiã nepăsător la ceea ce se petrece în Transilvania; guvernul nu pte să fiã nepăsător la excesurile, cari le pretinde, că le face guvernul maghiar”.

D. Al. Lahovari, ministru de externe: Eu am ăis. că până la ôre care punct aceste lucruri sunt adeverate.

D. I. Grădișteanu: D-lor, ori cum ar fi, nu dau prea mare însemnătate acestu fapt, fiindcă chiar dca v'ar fi scapat aceste cuvinte, sunt convins și vefacți onore de a v' crede, că au fost numai un *lapsus linguae*.

D. Al. Lahovari, ministru de externe: V'ê mulțmescu de acestu testimoniu, până acum m'ê înduoiam de mine.

D. I. Grădișteanu: D. ministru de externe ataca pe D. Sturza într'unu mod nedrept, după mine, asupra acestei cestiuni, când susținea, că nu e nici bine, nici patriotic, nici chiar în interesul fraților noștri de dincolo, ca să ridicãm acestă cestiune în Parlamentul român, și că prin

acesta departe de a le folosi, le facem mai mult rău.

Ei bine, sémã deã voiã D. ministru de externe, să nu fiu în scéstã privință de părerea D-sale.

Eu cred, D-lor, din contrã, că nu numai că este bine, der este de datoria, este de demnitatea acestui stat, ca aceste cestiuni, întrã câtă prin discutarea lor nu se întrece marginile permise de dreptul internațional, să se discute pe lung și pe larg în Parlamentul român; căci Staul român, D-lor, ori câtă de mic ar fi, ori câtă de puțin puternic ar fi, el, la urma urmelor, este stat independent, care și are politica lui externă neatârnată, care este stăpân deplin pe acestă politică și care are dreptul să o discute și să arete de ce o îndrumãm în cutare sau în cutare direcțiune; de alt-fel nu este cu atătu mai lesne să discutãm acestă cestiune, cu câtă cestiunea, așa cum o punem noi cu toți, nu este jignitoare pentru nimeni, nu primejduește nici pacea Europei, nici pacea vre-unu stat; nu lovesce nici într'unu chip și cătuși de puțin nici în caviințele internaționale, nici în drepturile celorlalte state. Respectãm tractatele, nu cerem, eu, cel puțin, D-lor, sunt din aceea, cari nu ceru intervențiunea, și de aceea, așa ruga pe D. ministru să nu de mai răspundă și aci pe tărâmul acesta.

Noi nu avem dreptul să intervenim, fiindcă nici noi n'am suferi să intervinã alții la noi; prin urmare, nu cerem intervențiunea.

Este de prisos să discute acestă cestiune, asupra căreia suntem, cred, cu toți înțelegi. Nu cerem intervențiunea; der ceea ce avem dreptul să facem, der ministru, este să arătãm în ce condițiuni anume statul nostru, liber și independent, pte să se apropie ori nu de cutare sau cutare putere; acestă este potrivit și dreptul internațional și demnităei noastre de stat neatârnat.

D-lor, acestă cestiune se pte pune cu atătu mai mult în Parlament, cu câtă rare-ori o cestiune națională externă, cum este cestiunea Românilor din Ungaria pentru noi, s'a înfățișat într'o țără ôrecare într'unu mod atătu de legal, atătu de pacific, atătu de potrivit cu tractatele și cu dreptul internațional.

Aci, d-lor, nu este vorba nici ca în Italia de iridentism; și er când d-lu ministru al instrucțiunii v'ê întreba, de ce nu se vorbește de acestă cestiune în Italia?

Mai întâiu, d-lu ministru greșea, fiindcă se vorbește, der în alu d-lea rând, d-sa asemăna doué lucruri, cari nu sémănã de loc.

În Italia, cestiunea italianismilor sau a Italiei iridente, adecã a Italianilor din Austria, este cestiunea iridentistă; la noi este o cestiune legală, este o cestiune, care se întemeiază și pe tractate și pe dreptatea legală; la noi, d-lor, nici n'a existat veridatã iridentism. Acum o lună sau două, pentru prima-ôrã am vedit ivindu-se o mică gazetă intitulată: *Iridenta română*. Nu știu de cine este făcută, der de sigur, că dca nu este făcută de chiar dușmanii noștri, trebuie să fiã făcută de câți-va tineri, cari, exasperați de cele petrecute dincolo, printr'o reacțiune fircască, s'au aruncat în extreme și au făcut o gazetă, care se nu se pte privi decât ca o copilărie, și care nu represintă nimic și pe nimeni în această țără. (Aplause).

Acestă aparițiune, moralmente vorbindu, se pte ăice, că este opera Ungu-

rilor, și le putem ăice: Ale vostre dintre ale vostre.

De alt-fel, d-lor, este un obicei al Maghiarilor, în lipsă de alte argumente, de a înfățișă pe Români ca iridentist, pentru a'i compromite în față coronei, pe de-o parte, și pentru a căuta pe de alta, a îndreptăți până la un punct în ochii lumea civilizate, nedreptățile și neleguirile lor. Fiți siguri, înșe, că nici ei înșiși nu se cred.

De aceea acestă inviniure nici nu e vrednică de o discuțiã serioșã, căci altfel n'am avé decât să-i întrebãm, de ce nu e cestiunea bucovineană, deși Bucovina e locuită tôte de Români și face parte din aceeași monarhiã. Ar fi siliți atunci să recunoscã că cauza pentru care nu se ridică la noi cestiunea bucovineană, e că în Austria Români nu pot să se plângã de guvernul, care le pune la îndemãna tôte drepturile naționale, și decã sunt și acolo câte-va neajunsuri naționale, vina e în parte a Românilor de acolo, și în parte a altor împregiurări etnice și economice, der nici într'unu casu a guvernului austriac.

(Va urma).

SCRILE ȚILEI.

— 21 Ianuarie.

În cauza școlilor medii unitare. Consiliul regnicolar pentru instrucțiunea publică a ales o comisiune, pe care a însărcinat-o cu studiarea proiectului pentru *unificarea tuturor școlilor medii din țără*. Acestă comisiune a ținut până acum trei ședințe, în cari punctul cel mai interesant alu desbaterilor l'a format *cestiunea limbilor*. Foile unghuresci raporteză, că toți membrii din comisiune au fost de idea, că prima *classă* a școlilor medii unitare va trebui să servescă *exclusiv pentru însușirea limbei maghiare*. Majoritatea membrilor din comisiune s'a declarat mai departe pentru părerea, că prima limbă, ce are să se introducă în școlile medii după limba maghiară, are să fiã limba latină, er nu cea germană.

— o —

Regularea Congruiei. Comisiunea de șapte, însărcinată cu studiarea cestiunii congruei, a ținut ăilele acestea o conferință sub presiulul Episcopului *Samassa* din Agria, în care a hotărât în principiu ca: 1) *Consemnarea venitelor din parohii* să se facă în tôte țera, er nu numai în modu parțial; 2) *Consemnarea venitelor* să se facă pe calea fasionării. Până când se vor stabili tôte amănuntele privitoare la consemnarea acestor venit, comisiunea va ține ședințe în fiã-care ăi în residența Episcopului.

— o —

Manifestațiunile Sașilor. În unul din Nrii trecuți ai lui „Sibenb. deut-Tagbl.” am cetit, că tôte cercurile electorale săsesci s'au pronunțat față cu cestiunea destituirei invătătorilor săsesci din Bistrița, numai cercurile Mediașului și Sebeșului săsesci tacu. În fine astăđi publică și cercul Mediașului resoluțiunea sa, înșe foarte domolă și conciliantă; *ășteptă cu mare încredere, că guvernul tôte le va aplană*. Vederemo!

Cu tôte incuragiările protegiatôrei, Gertruda totuși tremurã în totu trupul, când Heidenreich, sculându-se dela mėsã, aținti ochii săi cenușii, deschiși cu o privire pëtrunzătoare spre ea, esaminând'o și întrebând'o de nume și origine. Ea răspunse cu voce slabă.

— „Cred, că poseđi hãrțile de lipsă, fără de cari nu ți-am puté da postu” continuă el.

— „Tatălă meu mi-a dat, ce-a gândit el, că-mi va fi de lipsă”, ăise ea scotându hãrțile din portofoliu, pe cari fabricantulu le esaminã.

— „Acele ar fi în ordine; der D-ta ești fiica unui primar și a-i gustat o crescere bună; fi-vei D-ta îndestulitã aci la noi? Tovarășele D-tale viitoare apartin tôte clasei lucrătore și a meseriașilor”.

— „De sigur” esclamá Gertruda, cu mai multã inimã, „eu nu ceru nimic, decât numai, ca să pot lucra diligentă și onestă pentru susținerea mea”.

— „Decã D-ta așa gândesci, atunci vom

proba”, ăise Heidenreich, privind totu cu mai multã simpatia la statura svelțã și la trãsurile inteligente ale tinerei fete. Apoi adăgã mai serios:

— „Dér înșemnăți, acestă e numai o încercare, ce nu ne obligă la nimica, nici pe mine, nici pe D-ta, și înainte de tôte nu ași voi să am eu neplăceri, în casul, când tatăl D-tale nu s'ar invoi cu acestă hotărare a D-tale.”

— „O, el nu va avé nimica 'n contrã”, îl asigură Gertruda, merse apoi cu D-na Berner la birou, unde a fost indusã în lista lucrătorelor. La întrebarea calfei, care împlinea acestu lucru, unde îi este locuința ei, ea tresări; îi era imposibil să-i numescă de locuință locul de durmită ce și-lu închiriasse ea numai pe câte o nopte într'o stradă departată, și totuși nu avea alta.

Dér îi preveni Dômnã Berner. „Strada Köpnik Nr. 19; Dômnășora Bindemann loquesce la mine”, ăise ea, făcendu-i unu mic sémã cu mâna. După ce pãrsirã amândou biroul îi șopti: „Nu trebuie să

mai știe și omul acesta tiner, cum stau lucrurile și decã ești invoitã, putem și realiza aceea ce i-am răspuns. În odaia mea este încă locu pentru unu pat.”

— „O, Dômnã Berner, vrei... esclamá Gertruda cu bucuriã.”

— „Lucru natural, pentru ce nu! Dec e hotărât, D-ta locuesci la mine. Și acum mergi de-ți adã lucrurile de acolo, mîne diminețã vei intra în fabricã.”

Mulțamindu, voi Gertruda să se depărteze; Dômnã Berner înșe o ținu de mână și o întrebã cu șială: „Ai atãți bani, ca să poți merge cu trăsura și să poți plati ômenilor acelora, cu ce le dătoresci? Căci de nu, atunci ți-ași puté eu da unu mic avansu.”

— „Fără ca să știi, că ôre puté-voi eu împlini lucrulu, ca să-ți pot inapoia banii!” o întrepruse Gertruda cu lacrimi în ochi: „O, Dômnã Berner, de unde vine, să merit eu atãta bunătate?”

— „Numai nu vorbi atãta, ci cautăți mai întâiu de lucru; și așa am perdit as-

țăđi pentru D-ta destul timp. Dec ai lipsă sêu ba?”

— „Nu, mulțmescu, am încă atãta; nu am cutezat nici măcar a mânca ceva cald, numai ca să-mi rămân bani pentru locuință”.

— „Atunci înainte! Când mă voi reintôrce dela lucru, speru, că te voi afla la mine acasă”.

Când Gertruda cu lucrurile ei sosi la locuința proteciatôrei, acestă încă nu venise acasă. Dânsa folosi decă timpul cât a fost singurã, pentru de a scrie tatălui ei tot ce a pățit până acum în Berlin și pentru de ai face cunoscutu întôrccrea plăcută a sorții.

— „Ce vor ăice la asta tata, mama și surorile?” se întrebã ea cu îngrijire, ducându-și epistola la o cutiã de scrisori. Totodatã înșe își jurã ea, că nu se va abate de pe calea vieței, ce și-a ales' acuma.

(Va urma)

De-ale armatei. Majestatea Sa, cu hotărârea din 14 Ianuarie 1895, a ordonat, regimentele de infanteria N-rii 1, 3, 5, 7, 10, 12, 13, 14, 16, 20, 25, 30, 33, 37, 40, 41, 45, 48, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 61, 63, 64, 66, 68, 70, 82, 76, 78, 79, 80, 84, 86, 87, 89, 90, 92, 96 batalioanele de infanteria N-rii 1/11, 2/21, 3/31, 4/46, 1/73, 4/74, 1/75, și 2/83—cu 1 februarie 1894 să ia efectivul de pace maxim. Tot-odată a ordonat, ca academia militară din Wiener-Neustadt să pörte de acum înainte titlul de „*Academia militară imperială*“, ér cu 1 Septembrie 1894 să se înființeze o nouă, a treispredecea, școală de infanterie în Marburg.

—o—

Numiri. Ministrul unguresc de justiție a numit jude suplent la Curia regiunii din Budapesta pe *Avram Berlogia*, jude de tablă în Timișóra.

—o—

Încă unu disidentu. A mai eșit din partidul liberalu contele *Andrei Cseky*. Într'o scrisóre adresată din Florența *Bela Csávossy*, dize, că decă proiectele proiectes ale guvernului vorü veni spre împlinire și în camera magnatilorü, atunci se va reîntörce la Budapesta, ca să voteze contra acestora.

—o—

Linder datü afarä din dietä. În parlamentul unguresc s'a discutatü la 1 Februarie cauza faimosului *Linder*, acusatü înșeläciune. Majoritatea a votatü pentru depunerea, ca *Linder* să fiä scosü din rândul deputatilorü.

—o—

Panama refiivie. *Cornel Herz*, unul dintre eroii scandalului de Panama, — care a fostü fugitü, încä înainte de începerea procesului monștru, în Anglia, și acum umblă în o țärä într'alta, urmăritü de poliția francezä— a avutü qilele trecute în Bourneouth, o convorbire cu unu colaboratorü în diarulü „Figaro“. *Herz* s'a esprimatü, încä decä moștenitorii baronului *Rinach* nu-și vorü retrage Marti 6 in l. c., înaintea județei, acușele ridicade contra lui și nu vorü accepta dela propunerea de espulsare, atunci va publica nisce scrisori și documente, în cari se va face încä mai mare scandalü, încä decä cu ocaziunea procesului. Celü mai mare scandalu va fi în camera francezä, în care vorü fi compromitatü 104 deputäți. Apoi dize *Herz*, că în continu primese scrisori dela persoane judecătorești, cari își cerbie serviciile. Raportorulü föiei „Figaro“ romanänd, ca pentru încunjurarea scandalurü se se esmitä o comisiune la Bourneouth, care să asculte pe *Herz* și să-i esamineze scrisorile. Apoi pe ömenii compromitatü, să-i depărteze în totä liniștea din parlamentü. În fine să fi dicitü *Herz*: „*Vreau să-mi mântuesc soția și copii, pentru ei m'intereseazä și în interesulü lorü vreau să mă reabilitäz.*“

—o—

Diracțiunea bäilorü școlölorü române în locü face cunoscutü, că din cauza unor reparaturi, băne, Săbmătă in 3 Februarie, băile vorü fi închise. Acestä însă numai pentru ziua de mâne; cu ziua de Duminecă începëndü băile erășü vorü fi puse la dispozițiunea publicului.

—o—

Unu medicamentü de casä förte întrebuințat. Cererea crescëndä dupä *Moll's Franzbrantwein* și sare dovedesce, că e unü mijlocü förte pentru și alinätör de dureri contra reumatismului. Prețulu 10 cr. Se pöte căpeta qilnicü prin poștä dela farmacistulü A. MOLL, k. u. k. Lieferantü für curte, Viena Tuchlauben Nr. 9. În depourile în provinciä să se cërä preparatele lui *Moll*, provädute cu marca și subscrierea.

Lordulü Fitzmaurice despre cestiunea romänä.

Unü Romänü din Transilvania a avutü o convorbire cu lordulü *Eduard Fitzmaurice*. „*L'Independance Belge*“ publicä acestä convorbire din care estragemü urmätöarele:

La deschiderea sesiuniü actuale a dietei maghiare, d-lü *Wekerles* dlü *Hieronimi*, ministru de interne, recunoscëndü întrü cätva legitimitatea nemulțamirii Romänilorü, au

declaratü, ce e dreptü, „că guvernulü ar fi dispusü să facä dreptate unei părți din reclamațiunile lorü, întru cätü ele nu s'arü opune la unitatea statului maghiarü. Dér aceste promisiuni ale ministrului n'au fostü destulü spre a mulțami pe Romäni, ci din conträ. Căci ideia de statü naționalü maghiarä este în flagrantä opozițiune cu drepturile și aspirațiunile cele mai legitime ale Maghiarilorü. Astfelü modulü, cu care ar voi guvernulü să facä dreptate Romänilorü, ar însemna estermnarea rasei lorü, ca individualitate naționalä.

Eu cred, că una dintre nenorocirile Ungariei, pe care și unü diplomatü altü nostru a indicat'o odatä, este, că bărbații sëi de statü nu au ideile atätü de largi, ca predecesorii lorü, așa d. e. ca contele *Andrássy*. Acei bărbați fuseserä formați în școlä exiliului dupä 1849, väduserä lumea, väduserä Europa în mare, și adeväratele raporturi ale națiunilorü. Acum Ungaria nu mai are decätü bărbați, fără îndoielä de unü mare talentü, dör puținü particulariști în ideile lor.

În tesä generalä, ceea ce-mi bate mai multü la ochi în töte cestiunile de febulü acesta, e că este de cea mai mare importanță, de a nu perde din vedere marile state, cari dominözä pe celelalte. Ei bine, nu uitäți niciodatä, că adeväratulü pericolü pentru libertatea naționalitäțilorü din orientü, care ca și d-vösträ, nu suntü slave, este Rusia. Rusia este marele pericolü internaționalü, fiind-cä este unü statü, care se bazezä pe principii esențialü opuse. Feriți-vö decü mai cu semä de acțiunea Rusiei. În ori-ce casü sunteți prea apröpe de Ruși. Este o datorie față cu civilizațiunea modernä, pe care aveți s'o îndepliniți. Din fericire diplomația rusescä nu este atätü de finä, precum se crede. Este imposibilü de a se imagina ceva asemenea conduitei Rusiei oficiale dela räsboiulü cu Turcia. Tarulü n'avea decätü să se ținä liniștitü, și dupä densusul succesorii arü fi fostü împärätü obicnuiți ai Bulgarilorü. Dér acestä este marea greșälä a diplomației rusescü, de a voi totdeuna să fiä prea finä, și când sta perdutü partida, să devinä prea brutalä! Aci mi-ați indicatü, că ideia d-vösträ ar fi o confederațiune în care ar intra egalü România, și vö întreb, cine ar fi regele în acestü casü: ar fi regele Ungariei sau regele Romäniei?”

Este tocmäi spre a face pe Maghiari să recunoscä pericolulü, la care espunü patria din partea Rusiei, decä patrioții transilvănieni protestözä contra politicei lorü violente și örbe. În acestü momentü, șefii Romänilorü din Transilvania suntü încă stäpänü peste masse. Dér în ziua, în care töte aceste populațiuni, sentinele ale regiunilorü celorü mai importante din punctulü de vedere strategicü, ce are monarhia, ar despera complectü de indulcirea sorții lorü, ar puté să aplece o ureche binevoitoare agențilorü ruși, și atunci, vai, ar fi prea tärdu pentru guvernulü ungarü de a reveni asupra pașilorü sei. În ceea-ce privesce federațiunea monarchiei austro-ungare, la care s'ar însoți și România, eu imi închipuesc între aceste țeri, unü felü de alianță defensivä și permanentä, ceea-ce nu este posibilü în împrejurärile actuale. În acelü casü, România și-ar păstra în modü completü suveranitatea și independența.

Spencer și anarchismulü.

În „Figaro“ s'a publicatü qilele trecute unü articolü în care, cu citațiuni din scrierile lui *Herbert Spencer*, s'a arätätü absurditatea încercärilorü de-a voi să se gäsescä în acele scrieri o justificare sciinfică a teoriilorü anarchiste.

Ilustrulü filosofü englesü a adresatü acum o scrisóre autorului suspomenitului articolü:

Saint-Löonard-on-Sea, 24 Ian. 1894.

Iubite domnule,

Îți sunt recunoscötör pentru articolulü în care tăgäduiesci aderarea mea la ideile anarchiste. Chipulü în care înfäțișezi principiile mele, ca absolutü opuse acestörü teorii, e cu desävirșire corectü.

În partea a cincea a principiilorü de eticä, publicade anulü trecutü în Maiu, și

cari vorü apäré și în traducțiua francezä, vei gäsi la pagina 272 (edițiua englesä) paragrafulü urmätörü, pe care pöte nu veți crede inutilü de a-lü cita:

„Unü efectü nu mai puținü desastroösü, decä nu și mai desastroösü, trebuie amintitü. Unü guvernü la care se recurge necontenitü, merge spre comunismü și spre anarchiä. Decä societatea, în puterea ei colectivä, întreprinde de a practica binefacerea, ca una din funcțiile sale, — decä fiä într'unü sensü, fiä în altulü, prin percepte întärite cu exemple se învëtä inferiorii, că statulü e datorü nu numai de a-le permite libera urmärire a fericirei, ci și de a-le da în mänü mijlöcele de a-și procura această fericire, — se formözä în chipü firescü printre cei sëräci, și în specialü printre cei mai puținü meritoși, o credință bine stabilitä, că decä bunä-starea lorü e nemulțumitöre, guvernulü trebuie facütü vinovatü. Nu lenei lorü proprii și faptelorü lorü nesocotite își vorü atribui miseria, ci relei voințe și relei forme a societätii, care nu-și face datoria față de ei.

„Ce va urma de aci. Mai întâiu se va nasce printre dënșii teoria, dupä care aranjamentele sociale trebuie reformade din temelie, în așa chipü, ca fiä-care să primescä o parte egalä a produselorü muncii și ca deosebirile de bunä stare, — datorite deosebirilorü de merite, — să fiä desființade: e comunismulü.

„Dér atunci, cei mai rai din toți, esasperatü de a nu puté să se bucure de lucrurile, pe cari le doresci și întemeiändu-se pe acestä doctrinä: că societatea trebuie distrusä, afirmä, că fiä-care omü pöte să punä mânia pe cei place și să „suprime“, — cum a dicitü *Ravachol*, — pe toți, cari îi stau în cale.

„Ast-felü începe anarchismulü și o reîntörcere la lupta pentru esistență, așa cum esistä la fiare.“

Spencer își terminä apoi scrisörea mulțämindü colaboratorului diarului „Figaro“ pentru apärarea, ce a facütü ideilorü sale.

Ajutorü pentru școlöle din Blașiu.

(Fine.)

7) Din comuna *Homorodü* dela: *Andrei Boerü*, parochü 4 fl., *I. Popa* 50 cr., *N. Dumitru* 10 cr., *M. Nogiü* 8 cr. *G. Cleoșü* 20 cr., *L. Șonca* 10 cr., *N. Bacü* 50 cr., *N. Șonca* 10 c., *I. Drähiciü* 7 cr., *Ș. Nogiü* 6 cr., *N. Pora* 10 cr., *N. Nogiü* 10 cr., *Moise Ionescu*, învët. 2 fl., *N. Popoviciü* 20 cr., *A. Boierü jun.* 20 cr., *Z. Nogiü* 10 cr., *Dela bisericä* 1 fl. 59 cr., *Suma* 10 fl.

8) Din comuna *Șinca veche* dela: *N. Raicu*, par. 5 fl., *E. Popü*, not., *E. Crișanü*, *N. Popa*, *Nic. Rațü*, *Ier. Morariü*, *Agatonü Popü*, *I. Popü*, inv. dir., *Iac. Sasü*, *Anast. Moldovanü* câte 1 fl. *Suma* 14 fl.

9) Din comuna *Sebeșü* dela: *Val. Dimboiü* 1 fl., *Romanä Dimboiü*, par., 1 fl., *Dela poporü* 1 fl. 60 cr., *Dela bisericä* 1 fl. 60 cr. *Suma* 5 fl. 20 cr. — 10) Din com. *Țicuşulü säs.* dela: *Poporulü gr. cat.* 1 fl. 64 cr. *B. Cojocariü* par. 50 cr., *I. Cojocariü* coop. 50 cr. *Suma* 2 fl. 64 cr. — 11) Din comuna *Säsiori* dela: *A. Motocü* 50 cr., *I. Motocü* 30 cr., *Lascu Czetz* 50 cr. *Suma* 1 fl. 30 cr. — 12) Din comuna *Calborü* dela: *Moise Cändea* 2 fl. — 13) Din com. *Berivoiu micü* dela *Andr. Radeșü* 1 fl., *G. Bäläu* 20 cr., *I. Radeșü* 20 cr., *M. Radeșü* 20 cr., *D. Radeșü* 20 cr., *E. Beleuä* 20 cr., *T. Radeșü* 20 cr., *X-Y* 20 cr., *D. Socolü* 10 cr., *I. Fägärașanü* 10 cr., *G. Socolü* 50 cr., *R. Aronü* 10 cr. *Suma* 3 fl. 20 cr.

14) Din comuna *Dridișü* dela: *Ios. Oprișü* preotü 1 fl., *G. Ciöra*, *G. Oprișü*, *N. Oprișü*, *I. Oprișü* câte 10 cr., *I. Streza* și *Z. Gorunü* câte 5 cr. *D. Streza*, *V. Oprișü* *T. Streza*, *E. Streza*, *T. Oprișü*, *Kesztenbaum D. Streza* câte 10 cr. *Suma* 2 fl. 20 cr.

15) Din comuna *Feldiöva* dela: *N. Angelü*, preotü 50 cr. *Maria Angelü*, *I. Savu*, *N. Lăpadatü*, *S. Angelü*, *A. Angelü* câte 10 cr. *Suma* 1 fl. — 16) Din comuna *Iaşü* dela: *Mateiü Florea*, preotü 1 fl., *G. Gavrilä* not. cerc. 1 fl. *Z. Popü*, învët. 50 cr. *Suma* 2 fl. 50 cr. — 17) Din Comuna *Boholțü* dela:

P. Popoviciü par. gr. cat. 1 fl. — 18) Din comuna *Telechi rücea*: *Bani de pe bucatele* adunate dela poporü 2 fl. 30 cr. *Geoagiü Boerü*, preotü 1 fl. *Suma* 3 fl. 30 cr. — 19) Din com. *Berivoiunare* dela: *Samoilä Socolü* preotü 1 fl. *P. Socolü* 20 cr. *Suma* 1 fl. 20 cr.

20) Din comuna *Särata* dela: *Nistorü Morariü* parochü 1 fl., *Gavr. Calefariü* 1 fl. *N. Brätälä*, *A. Mäsariä* *I. Calefariu* câte 20 cr., *T. Niculä*, *G. Adamü* câte 10 cr. *D. Mäsariü* 20 cr. *Suma* 3 fl. — 21) Din comuna *Cärta* dela: *Benedictü Isaicü* preotü 2 fl.

22) Din comuna *Sevestrenü* dela *Ioanü Micu* 1 fl., *M. Biliböcä* 50 cr., *Biserica* 1 fl. *S. Receanü* 20 cr., *I. Lazia*, *I. D. Micu*, *S. Dobrinü*, *A. Motocü*, *N. Popa* câte 10 cr. *Suma* 3 fl. 20 cr. — 23) Din comuna *Ucea sup.* dela: *Par. Moise Bursu* 1 fl., *Coop. Ioanü Bursu* 1 fl., *Dela poporü* 2 fl. *Suma* 4 fl. — 24) Din comuna *Riușorü* dela: *Eutimiu* par. 3 fl.

25) Din comuna *Lissa* dela: *I. Cațaveiü* preotü gr. or. 1 fl. *Nic. Munteanü*, par. loc. 2 fl., *N. Șinu* 20 cr., *I. Mateiü Șerbanü* 20 cr., *I. Șinu* 20 cr., *S. Ganescu* 40 cr., *N. Greovu* 20 cr., *Eust. Stanislavü* 1 fl., *Navinü Lungociü* 1 fl., *N. Toma* 20 cr. *Suma* 6 fl. 40 cr. — 26) Din comuna *Porumbacü* dela: *Poporulü gr. cat.* 1 fl.

Ioanü Anca, parochü gr. cat. în Subpădure a colectatü pe lista Nr. 456 dela: *Ioanü Anca* 5 fl., *Vasile Chilsa* 2 fl., *Coste Ioanü* 2 fl., *Vasile A. Milianü* 2 fl., *Șerbanü Gavr.* 50 cr., *Hancu Nic.* 50 cr., *Costea Porfirie* 50 cr., *Dela mai mulți* 1 fl. 30 cr. *Suma* 13 fl. 80 cr.

La olaltä 4281 fl. 97 cr.

NECROLOGÜ. Eufrosina I. Popescu nasc. *Verzea*, dupä o scurtä suferință împärtășită fiindü cu sfințele taine, și-a datü nobilulü sêu sufletü în mänile Creatorului, în 20 I. c., în etate de 63 de ani. Despre acestä durerösä și ireparabilä pierderä încunosciințözä adencü întristata familiä pe töte rudeniile, pe toți amicii și cunoscuții decedadei. Imormëntarea se va face Săbmătă în 22 v. c. dupä amedi la 3 öre, conductulü pornindü din locuința proprie, *Strada Căpitanului* Nr. 22 (*Scheiu*) la cimiteriulü gr. or. din *Gröverü*, unde vorü fi depuse rămășitele pämentesci ale rösosatei spre odihnä eternä.

Brașovü, 21 Ianuarie v. 1894.

Victorü Popescu, avocatü; *Iosifü Popescu*, inginerü; *Iönü Popescu*, contabilü; *Iuliu Popescu*, funcț. de bancä; *Dr. Pompilie Popescu*, medicü; *Aurelü Popescu*, funcționarü, ca fiit; *Otilia Ghimbășianü* nasc. *Popescu*, *Maria Räsnovanü* nasc. *Popescu*, *Eugenia, Lucreția, Elvira* și *Augusta Popescu*, ca fiice; *Nic. Ghimbășianu* comerciantü și *Iönü P. Räsnovanü*, șefü de poliție, ca ginere, *Luisa Popescu* nasc. *Nasta*, *Valeria Popescu* nasc. *Popü*, *Eugenia Popescu* nasc. *Petroni*, ca nurori.

Fiä i țărëna ușörä și memoria binecuvëntatä!

DIVERSE.

Lungimea totalä a liniilorü ferate. Lungimea liniilorü ferate de pe întregü globulü a sporitü, în anii din urmă, în proporții considerabile. Dela 468.000 de chm. câte erau în anulü 1884, s'a ajunsü în anulü 1888 la 641.781 de chm. În acestä cifră Europa inträ cu 214.252, ér America cu 374.015 chm. Celelalte trei continente n'au împreună decätü 53.517 chm. Numärlul totalü alü locomotivelörü din Europa se socotesce la vre-o 61.000, ér din celelalte părți ale pämentului la vre-o 43.000. Englitera posedä 50 de locomotive de fiä-care 100 de chm. de linii ferate. Belgia cam totü atätü, Germania 33, Francia 29, Rusia 25, Austria 20, Italia 18, India 14 și Statele-Unite 12. Cifra totalä a capitalurilorü angajate în construcțiua căilorü ferate e evaluatä la 151.800.000.000 de franci. Europa inträ în acestä cifră cu 75 de miliarde. Capitalulü angajatü, socotitü pe unü chm., se urocä la vre-o 360.000 de franci pentru Europa. În celelalte țeri, mijlocia capitaluluiü angajatü este de 186.750 de chm.

Proprietarü: **Dr. Aurel Mureșianu.** Redactorü responsabilü: **Gregoriu Maiorü.**

Cursul la bursa din Viena.

Table with exchange rates for various currencies and commodities in Vienna, dated Feb 2, 1894.

Table with exchange rates for various currencies and commodities, including gold and silver prices.

Table with exchange rates for Napoleon d'or, German marks, London (sterling), and Austrian crown rents.

Cursul pieței Brașov.

Table with market prices for Banconote rom. and other items in Brașov, dated Feb 1, 1894.

Table with prices for various types of silver and gold, including Romanian and foreign silver.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 4. Colțul Tergului boilor.

Recomandă on. publică la casuri de morțe, așezământul său de înmormântare bogat și sortat în cari toate obiectele, atât sorte mai de rând, cât și cele mai fine, se pot câpăta cu prețuri ieftine.

Comisune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și de lemn de ștejar.

Depou de cununii pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vânetu pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se execută prompt și ieftin, iau asupra mi și transporturi de morți în străinătate.

In fine recomandă și biroul meu mijlocitor procedând cu cunoscute mi soliditate.

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

2-*

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutie este prevădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pantece, în contra cărcilor și acrolei la stomach, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiei de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite boale femeesci a luată acestă medicamentă de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce.

Falsificățiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este prevădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin trăsătură (frotată) alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de răcelă.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La întrebuințarea dilnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură căstă apă de gură conservarea sănătosă și mai departe a dinților.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. Moll, c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează dilnic prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anumit preparatele prevădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victoră Roth, Fr. Kelleman și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoții, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

77-46.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1893.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.), stations, and train times. Includes sub-sections for various lines like Simeria-Petroșeni, Arad-Timișora, etc.